

N:o 28.

Herr **R. A. Wawrinsky** i Saltsjöbaden, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående uppsättande af en från ingenjörstrupperna skild militärbyggnadskår.

I den proposition, som afläts till 1902 års Riksdag angående anslag till nya byggnader för armén m. m. i anledning af det nya härordningsförslagets antagande, erinrade departementschefen, bland annat, om att kostnaderna för dessa byggnader beräknats till i rundt tal 48 millioner kronor, under förutsättning att nödig mark för de föreslagna kasern-etablissemangen antingen erhöles från kronan redan tillhöriga egendomar eller af intresserade kommuner för ändamålet fritt ställdes till förfogande. För åren 1903, 1904 och 1905 föreslog Kungl. Maj:t Riksdagen att bevilja på en gång ett belopp af 21 millioner kronor att utgå med 7 millioner kronor om året, hvarefter återstoden af de för nybyggnaderna erforderliga medlen skulle efter år 1905 beviljas med visst belopp för ett år i sänder. Riksdagen biföll i så måtto Kungl. Maj:ts förslag, att 19,950,000 kronor beviljades år 1902 att utgå med 6,650,000 kronor under 1903, hvarefter sistnämnda summa anvisades äfven för åren 1904 och 1905. Utan tvifvel torde nog Riksdagen också blifva nödgad att i den närmaste framtiden bevilja återstoden af de till uppförande af de nya byggnaderna för armén beräknade och mycket snart erforderliga medlen.

Beträffande nödiga åtgärder till förstärkande af landets försvar hafva kostnaderna därför närmast beräknats till 33 millioner kronor; allt sedan 1899 hafva äfven i enlighet härmed betydande belopp årligen anvisats för

Bih. till Riksd. Prot. 1906. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 13 Häft. (N:is 28—30.)

nämnda ändamål. De beviljade anslagen hafva dock sedermera vid upprepade tillfällen visat sig otillräckliga. Så anmälde exempelvis till 1902 års Riksdag en brist i befästningsanslaget till Boden, som måste af Riksdagen fyllas genom beviljande af 40 procents förhöjning i en del af anslaget. För 1903 och 1904 års Riksdagar anmälde en brist i befästningsanslaget till Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning af närmare en half million kronor. Och nu senast vid 1905 års riksdag kom Kungl. Maj:t med det uppseendeväckande meddelandet rörande fästningsanläggningen vid Boden, att det belopp, 5,318,000 kronor, som 1897 års befästningskommitté antagit skulle åtgå för befästningsarbetena därstädes, icke på långt när komme att förslå, utan att numera beräknats, att därtill skulle åtgå 9,892,700 kronor, oafsedt kostnaderna för kasernetablissemangen m. m. Utan att ingå på frågan rörande orsakerna till ofvan anförda öfverskridande af de en gång beräknade kostnaderna, har jag dock velat i detta sammanhang påminna om desamma. Rörande befästningsanläggningarna vid Boden har Kungl. Maj:t genom en för ändamålet nedsatt kommitté låtit utreda det verkliga anslagsbehovet, och torde väl denna utredning snart komma att föreläggas Riksdagen.

Lägga vi till ofvannämnda kostnader för arméns nybyggnader äfven utgifterna för kaserners och öfriga militära byggnaders samt fästningarnas *underhåll* och *förbättringar*, så kan väl ej förnekas, att de penningbelopp, hvilka dels redan utgått för oförmålta ändamål, dels under närmaste åren härefter torde komma att därför anvisas, äro för våra förhållanden ganska aktningvärda. Ingen lär väl nu betvifla, att dessa utgifter varit och äro för landets säkerhet nyttiga och väl behöfliga; dock ligger det naturligtvis mycken vikt uppå, att de beviljade medlen användas på ett förståndigt och praktiskt sätt. Men äga vi också full garanti, att så för närvarande är förhållandet?

Ifrågavarande såväl nybyggnads- som underhållsarbeten äro, som bekant, anförtrödda åt fortifikationen och öfverlätna åt fortifikationens fästnings- och kasernbyggnadsafdelningar, arméförvaltningens fortifikationsdepartement samt den å fortifikationsområdena och fästningarna placerade personalen af fortifikationen. Denna anordning kunde måhända förr i tiden hafva varit ändamålsenlig och för dåtida behofven tillfredsställande; numera synes den dock vara föråldrad och obetingadt förkastlig. Å ena sidan ställer man nämligen i följd af taktikens framsteg under senare tiden mycket stora fordringar i truppteckniskt afseende på alla delar af armén och följaktligen äfven på ingenjörtrupperna, och å andra sidan krävas ovillkorligen betydande

specialinsikter såväl hos fästningsbyggaren, på grund af stridsmedlens alltså ökad effektivitet, som hos kasernbyggaren, på grund af de nu alltså beaktade fordringarna i sanitärt och humanitärt hänseende. Äfven för en icke-fackman måste det vara uppenbart, att alla dessa uppgifter omöjligt kunna rätt fyllas af fortifikationen med dess nuvarande organisation, hvilken föranleder och tillåter ett omkastande af officers- och underofficerspersonalen från trupp- till byggnadsafdelningarna och tvärtom. För en sådan detalj som att konstruera och uppföra fästnings- eller kasernbyggnader erfordras med nödvändighet alldeles särskilda fackkunskaper, hvilket å andra sidan också är fallet beträffande de trupptekniska detaljerna, såsom broslagningar, aëronautiska, elektriska samt sprängtekniska arbeten m. m., och kunna svårligen samtliga dessa detaljer behärras af en och samma person. Kändt är ju också, hurusom särskildt våra senaste tiders konstruktörer af kasernbyggnader och militärsjukhus med rätta blifvit synnerligen skarpt kritiserade af de verkliga fackmännen på området, och rörande fästningsbyggnaderna torde de senaste årens händelser, om hvilka Riksdagen, speciellt beträffande Boden, förra året hade tillfälle att döma, icke heller hafva varit ägnade att ingifva förtroende till dessa byggnaders målsmän.

Äfven inom militära kretsar lär man numera vara fullt ense om, att en reform erfordras i fråga om Fortifikationens organisation. Såsom exempel härpå torde här få påpekas en artikel i senaste årgången af tidskriften »Illustrerad Militärrevy» n:o 11, med titel »Omorganisation af fortifikationen» och hvari, bland annat, yttras följande:

»Under fortifikationen har hittills hört och hör ännu *Sveriges permanenta befästningsväsen, arméns kaserner och öfriga byggnader samt ingenjörtrupperna.*»

»Meningarna torde nu icke längre vara delade om, *huruvida* ett skiljande af trupperna från byggnadsväsendet skulle vara till fromma för såväl byggnaderna som trupperna och *huruvida* ett uppdelande af trupperna å resp. arméfördelningar redan under fred är lämpligt eller rent af nödvändigt, utan frågan torde väl endast gälla, *huru* ett sådant skiljande och en sådan uppdelning lämpligast skall ske, och detta så att dels om möjligt den af Riksdagen bestämda staten i hufvudsak bibehålles eller åtminstone utgiftssumman icke afsevärdt öfverskrides, inbegripet förläggning o. s. v., dels öfningarna icke förryckas och befodringsförhållandena, hvarpå befälsrekryteringen beror, blifva drägliga m. m.»

»Några motiv för en sådan organisationsförändring är egentligen onödigt att framhålla, ty det talar för sig själf att, på grund af de ford-

ringar, som numera måste ställas å ena sidan på arbetsledarna vid statens permanenta militära ingenjörsarbeten, för att statens medel skola väl tillvaratagas, och å andra sidan på de tekniska truppernas officerare, för att de skola kunna hålla vapnet i höjd med taktikens framsteg och tillgodogöra den hastigt och alltjämt stigande tekniken för krigets ändamål, utbildningen af målsmännen för den ena eller den andra yrkesgrenen *måste* specialiseras och således en skilsmässa mellan byggnadsväsendet och trupperna äga rum.»

Med detta mål för ögonen föreslår artikelförfattaren, att fortifikationen upplöses såsom enhet och fördelas i en fristående *militärbyggnadskår* och erforderligt antal fristående, själfständiga *ingenjörkårer*, de sistnämnda representerande landets ingenjörtrupper eller ingenjörvapen.

Utan att våga bedöma riktigheten af artikelförfattarens ofvan antydda förslag till omorganisation af fortifikationen i alla dess detaljer, anser jag mig dock kunna till fullo instämma i hans fordran på att byggnadsväsendet skiljes från ingenjörtrupperna, och detta ju förr desto hellre, emedan detta icke blott skulle vara till fördel för ingenjörvapnet, utan äfven skulle medföra, att statens ytterst kostsamma befästningar och andra militära byggnader blefve uppförda på ett sätt, som fullt motsvarade deras viktiga ändamål, samt för ett pris, som tvifvelsutan skulle bereda statskassan afsevärda, högt välbehöfliga besparingar. I alla händelser synes mig vara visst, att här ofvan berörda frågor äro förtjänta af en närmare utredning samt att denna utredning bör verkställas *omedelbart*, på det att staten må draga största möjliga fördel af dess resultat vid de föreliggande, ej ännu afslutade eller påbörjade befästningar och nybyggnader, som af Riksdagen beslutats eller inom kort säkerligen komma att beslutas för armén. I anslutning till denna uppfattning tillåter jag mig därför föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till uppsättande af en från ingenjörtrupperna skild *militärbyggnadskår* samt i öfrigt låta utreda, hvilka ändringar i fortifikationens organisation, som däraf skulle blifva en följd.

Stockholm den 24 januari 1906.

R. A. Wawrinsky.